

der har opgivet det oprindelige Nomadeliv. Naar Beduinerne repræsenterer et relativt sent Udviklingstrin, gaar det selvfølgelig ikke an, at lade dem være de ældste Nomader, udviklingshistorisk set. Maaske er det dog egentlig heller ikke netop det, von Oppenheim har villet paastaa. Von Oppenheim har jo interesseret sig særligt for at udrede Nomadestammernes historiske Traditioner; og han har i Værket „Die Beduinen“, I, Leipzig 1939, paavist, at nogle Beduiner i Tidens Løb har maattet opgive den egentlige Beduin-Tilværelse og er gaaet op i Halvnomadernes Kreds. Noget tilsvarende har jo ogsaa andre Forskere paavist. Men dette siger selvfølgelig i og for sig intet om Halvnomadismens første Tilblivelse.

Feilbergs Bog er en værdifuld Undersøgelse, opbygget paa et bredt etnografisk og historisk Grundlag. Det er lykkedes ham at bringe Orden i et stort og vanskeligt Stof, at klare mange Spørgsmaal og at muliggøre nye Problemstillinger.

Gudmund Hatt.

Olof Jonasson: Den svenska världssjöfarten. Karta med Text.
Utgiven av ångfartygs AB Tirfing med anledning af dess 50-åriga tillvaro. 4 Kortblade. Göteborg 1943.

Det her omtalte Arbejde er et udpræget Eksempel paa et geografisk Arbejde, hvor Kortfremstillingen har været langt vigtigere end Tekstaffattelsen. Dette er ikke sjældent Tilfældet med nogle af de mest værdifulde Ting i den geografiske Litteratur, idet man paa eet Kort ofte kan udtrykke Forhold, der kun kan forklares over mangfoldige Tekstsider, og endda kun ufuldkomment. Man erindrer i denne Sammenhæng Arbejder som f. Eks. de Geers Befolkningkort over Sverige og Galtons eller Schotts Verdensisochronkort.

Det er beundringsværdigt, at et stort svensk Rederi har valgt paa sin Jubilæumsdag at udgive et saadant Arbejde, der i høj Grad forøger Kendskabet til den svenske Handelsflaades Opgaver og Præstationer i Tiden før den 2. Verdenskrig. Arbejdet er i sig selv et erhvervsgeografisk Dokument, der vil faa saa vel videnskabelig som praktisk Betydning.

De fire Kortblade udgør tilsammen et Verdenskort i van der Grintens Projektion i Maalestokken ca. 1:12½ Mill. (hvorfor staar Maalestoksforholdet ikke paa Kortet sammen med Kilometerskaalen?). Kortets fulde Tekst er: „Den svenska världssjöfarten utanför Nordsjö-Östersjöområdet vid tiden närmast före världskrigets utbrott“. Det fremgaar af Teksten, at samtlige Opgivelser gælder

for Aaret 1937, som maa opfattes som det sidste normale Søfartsaar før Krigen, skønt man maa gøre sig klart, at Krigsforholdene i Spanien og i Kina i høj Grad indvirkede paa den svenske Søfart paa disse Lande. Trafiken af svenske Skibe mellem Sverige og Nord- og Østersølandene samt mellem disse Lande indbyrdes er ikke medtaget, men derimod er den svenske Trafik mellem disse Lande og den øvrige Verden medregnet. Sejlskibstrafiken er der ikke taget Hensyn til, men da dens Betydning er yderst ringe, er den herved begaaede Fejl lig Nul.

Paa Kortene er Sejlruterne indtegnet, saaledes at Stregtykkelsen angiver Antallet af svenske Skibes Rejser ad paagældende Rute. Med Undtagelse af Nord- og Østersøomraadet, hvor Trafikbaandene kun er specificeret ud paa de enkelte Lande, viser Kortet praktisk talt al Trafik af svenske Skibe mellem alle Havne, der blev anløbet for Losning, Lastning, Indtagelse eller Aflevering af Passagerer. Derimod viser Kortet ikke Havneanløb for Bunkring, for Ordre ell. lign.

Med forskellig Farve er anført, hvorvidt Rejserne er direkte fra Nordsøomraadet, direkte til Nordsøomraadet eller mellem Havne udenfor Nordsøomraadet indbyrdes.

Kortene giver saa mange præcise og klare Oplysninger om den svenske Verdenssøfart, at det virker til en vis Grad chockerende at betragte Kortenes Kystkonturer. Her er anvendt en meget vidtgaaende Forenkling, der nogle Steder er gaaet over i direkte Fejl. Saaledes drejer Sydamerikas Sydspids vestpaa, og Ildlandet er ifølge Kortet en Del af det amerikanske Kontinent. I vort eget Land er Fyn blevet en Halvø paa Jylland, og der kunde nævnes adskillige andre graverende Fejl. Det er saa meget desto mere uheldigt, som hele Arbejdet herved for en overfladisk Betragtning faar et Præg af Unøjagtighed, som selve Professor Jonassons Undersøgelse aldeles ikke har.

Aage Aagesen.

Poul Hansen: Den store Vildtvandring mod Vest. Udgivet af Det danske Hedeselskab. I Kommission hos Gyldendalske Boghandel. 220 Sider (18 × 27 cm). Uindb. 9.75 Kr.

Redaktør Poul Hansen har paa Opfordring af Hedeselskabet udgivet en samlet Oversigt over den store Vildtvandring mod Vest. Bogen bærer Undertitlen „Hvornaar og ad hvilke Veje Raavildtet er indvandret til de jyske Plantager“. Den behandler de store Ændringer i Jyllands Dyreliv, som har fundet Sted i den sidste Menneskealder som Følge af Hedernes Opdyrkning. Det er første Gang,